

**ශ්‍රී ලංකාවට එරෙහිව ඇ.ඩො. මිලියන 500 ක
“උණුසුම්-මුදල්” (Hot-money) ප්‍රහාරයක්**

**පසුගිය සති කීපය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ
දළ නිල සංචිත ඉහල ගියේ කෙසේද?**

මෑත කාලීන රුපියලේ අගය අධිප්‍රමාණය වීමේ වාසිය කාටද?

[2023 ජූනි 6 වන දිනට විශ්ලේෂණයක්]

මෙය මහ බැංකුවේ නවතම මගඩියද?

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ වැඩසටහනක් සහ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ මුඛාවේන්.....

ශ්‍රී ලංකාව වෙත ගලා එන “උණුසුම්-මුදල්” (Hot-money) ආයෝජකයින්ට රුපියල අධිප්‍රමාණය වීමේ වාසිය සහ දැවැන්ත පොලීය හරහා 100% කට වඩා වැඩි අතිවිශාල ප්‍රතිලාභයක්!

කිසිවෙකුටවත් නොදැනුවත්වම වාගේ, සුක්ෂ්ම ලෙස ලබා දෙන මගඩියක් අද ක්‍රියාත්මක වෙනවා.

“උණුසුම්-මුදල්” හෙවත් "Hot-Money" යනු කෙටි කාලීන, ඉතා ඉහළ ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා කරන ආයෝජකයින් විසින් පාලනය කරනු ලබන අරමුදල්ය. මෙම ආයෝජකයින්, කෙටි කාලීන, ඉහළ ප්‍රතිලාභ ආයෝජන අවස්ථා සොයමින් නිරන්තරම ගෝලීය වෙළෙඳපොළ පරිලෝකනය (scan) කරති.

“උණුසුම්-මුදල්” හරහා රටකට ඉතා බරපතල ආර්ථික හා මූල්‍ය ප්‍රතිවිපාක ඇති කරනු ලබයි. මෙම මුදල් රටක් තුළට ගලා එන විට, එම රටේ විනිමය අනුපාතය සාමාන්‍යයෙන් අධිප්‍රමාණය වේ. එහෙත්, ඔවුන් කෙටි දැනුම්දීමකින් එම මුදල් ආපසු ගෙන යාමට උත්සාහ දරන විට, එහි ප්‍රතිලෝමය (opposite) සිදුවේ.

රටකට ප්‍රමාණවත් විදේශ විනිමය සංචිත නොමැති නම්, බොහෝ විට, “උණුසුම්-මුදල්” ගලා එම සහ පිටවීම හරහා විනිමය අනුපාතවල වේගවත් උච්ඡාවචනයක්ද, ඉහළ උද්ධමනයක්ද, බරපතල මූල්‍ය අස්ථාවරත්වයක්ද සිදුවනු ඇත.

2023 පෙබරවාරි
 අග සිට, ශ්‍රී ලංකා
 රජයේ භාණ්ඩාගාර
 බිල්පත් සහ
 බැඳුම්කරවල
 අසාමාන්‍ය හා හදිසි
 විදේශ ආයෝජන
 ප්‍රවාහයක් සිදුව
 ඇති බව පෙනේ.
 එය, ශ්‍රී ලංකා
 රුපියල
 අධිප්‍රමාණය වීමට
 දින කීපයකට පෙර
 ආරම්භ විය.

සති අන්ත දිනය	විදේශ ආයෝජකයින් දරන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර	මහ බැංකුව අනුව USD ප්‍රකාශිත විනිමය අනුපාතිකය (සාමාන්‍ය)	විදේශ ආයෝජකයින් ආයෝජනය කර ඇති රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ප්‍රමාණයේ වැඩිවීම/(අඩුවීම)		භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී අනුපාතය සාමාන්‍යය (මාස 3 + මාස 6 + මාස 12) ප්‍රතිශතය
			(රු.මිලියන)	(රු.)	
10.02.23	25,442	364.66			28.77
17.02.23	25,465	364.58	23	0.1	28.74
24.02.23	32,470	363.75	7,005	19.2	28.69
03.03.23	44,471	341.27	12,001	35.2	28.62
10.03.23	51,603	320.27	7,132	22.3	27.78
17.03.23	67,979	341.21	16,376	48.0	27.07
24.03.23	68,815	323.07	836	2.6	25.56
31.03.23	71,557	327.15	2,743	8.4	25.36
06.04.23	73,908	321.93	2,351	7.3	23.53
12.04.23	102,432	319.37	28,524	89.3	23.85
21.04.23	116,601	320.79	14,169	44.2	24.53
28.04.23	125,125	321.34	8,524	26.5	24.67
04.05.23	126,150	319.56	1,025	3.2	24.79
12.05.23	130,761	313.21	4,611	14.7	24.79
19.05.23	150,524	307.36	19,763	64.3	24.49
26.05.23	161,216	302.09	10,692	35.4	24.64
02.06.23	167,319	293.88	6,103	20.8	24.62
				441.5	

එය සිදුවූයේ කෙසේද?...

අ) 2023.02.10 දිනය වන විට රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වල විදේශ ආයෝජනවල වටිනාකම රු. මිලියන 25,442 ක් විය. 2023.02.10 දින ඇමරිකානු ඩොලරයකට සාපේක්ෂව රු.364.66 ක විනිමය අනුපාතය මත පදනම්ව එහි අගය ඇ.ඩො. මිලියන 69.8 ක් වූණි. එහෙත්, 2023.06.02 වැනි දින වන විට, එදින පැවති ඇමරිකානු ඩොලරයකට සාපේක්ෂව රු. 293.88 ක් වූ විනිමය අනුපාතිකයට අනුව, ඇ.ඩො. මිලියන 69.8 ක LKR වටිනාකම රුපියල් මිලියන 20,513 ක් වූණි.

ආ) 2023.06.02 දින වන විට, විදේශ ආයෝජකයින් විසින් ආයෝජනය කර තිබූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කරවල වටිනාකම රුපියල් මිලියන 167,319 ක් වූ අතර, එදින විනිමය අනුපාතිකය ඇමරිකානු ඩොලරයකට රු.293.88 ක් වූණි. ඒ අනුව, 2023.02.10 දින පැවති විදේශ ආයෝජන 2023.06.02 විනිමය අනුපාතිකයට අනුකූලව රුපියල් මිලියන 20,513 ක් පමණක් බවට අඩුවී තිබුණි. එමෙන්ම, 2023.06.02 දින පැවති විනිමය අනුපාතයට අනුව, 2023.02.10 න් පසු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ආයෝජනය රුපියල් මිලියන 146,806 ක් බව ගණනය කළ හැකිය.

එසේ නම්, නව විදේශ ආයෝජන, ඇ.ඩො. මිලියන 441.5 ක් පමණක් වුවද, එම නව ආයෝජනවල වටිනාකම, 2023.06.02 වන විට ඇමරිකානු ඩොලරයක වටිනාකම රු.293.88 ක් දක්වා අධිප්‍රමාණය වීමෙන්, ඇ.ඩො. මිලියන 499.5 ක අගයක් දක්වා වැඩිවෙන ලදී.

එම පදනම මත, මෙම නව “උණුසුම්-මුදල්” ආයෝජකයින් සති 15 ක් තුළ ඇ.ඩො. මිලියන 441.5 ක සම්පූර්ණ ආයෝජනයක් (නැතහොත් ඇ.ඩො. 220.7 ක සාමාන්‍ය ආයෝජනයක්) මත, ඇ.ඩො. මිලියන 58 ක (USD 58.0 mn) ක ඇදහිය නොහැකි තරම් විශාල ප්‍රාග්ධන ලාභයක් ලබා ගැනීමට සමත්වී ඇති බව පෙනී යයි.

- 2023.02.10 සිට 2023.06.02 දක්වා (ආසන්න වශයෙන් සති 15) තුළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වෙත ශුද්ධ විදේශ ආයෝජන ගලා ඒම, ඇ.ඩො. මිලියන 441.5 ක්.
- 2023 මාර්තු 1 වන දින සිට, මහ බැංකුව විසින් කෘතීමව නිර්මාණය කරන ලද කියුතු මුදල් අධිප්‍රමාණය හේතුවෙන්, එම “උණුසුම්-මුදල්” ආයෝජනවල රුපියල් වටිනාකම, ඇමරිකානු ඩොලර් බවට පරිවර්තනය කළ විට, 2023 ජූනි 2 වනදා වන විට, ඇ.ඩො. මිලියන 499.5 ක ඉතා ඉහළ අගයක් බවට පත්විය.
- ඒ අනුව, 2023 ජූනි 2 වන විට, මෙම “උණුසුම්-මුදල්” ආයෝජකයන්ගේ ප්‍රාග්ධන ලාභය ඇ.ඩො. මිලියන 58.0 ක් පමණ වුණි.

ඒ අනුව, සති 15 ක කාලය තුළ, “උණුසුම්-මුදල්” විදේශ ආයෝජකයින් විසින් ඇමරිකානු ඩොලර් වලින් කරන ලද සත්‍ය ආයෝජනය ඇ.ඩො. මිලියන 441.5 ක් පමණක් වුවද, එම ආයෝජකයින් සති 15 ක කාලයක් තුළ දැවැන්ත ඇ.ඩො මිලියන 58.0 ක් ලබා ගත් බැවින්, එම කෙටි කාලයේදී ඔවුන්ගේ ප්‍රතිලාභය අතිවිශිෂ්ට 26.3% ක් විය.

$$\frac{\text{සති 15 තුළදී වාසිය}}{\text{සාමාන්‍ය ආයෝජනය (ඇ.ඩො.මි 441.5 mn \div 2)}} = \frac{58.0 \text{ mn}}{220.7 \text{ mn}} = 26.3\%$$

එම වාසිය, වාර්ෂික පදනමකට පරිවර්තනය කළ විට,
එහි වාර්ෂික වාසිය අති දැවැන්ත

91 %

බව පෙනී යයි.

එම “උණුසුම්-මුදල්” විදේශීය ආයෝජකයින් රුපියල අධිප්‍රමාණය වීම නිසා ලැබුවා වූ අතිවිශිෂ්ට ලාභයට අමතරව, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ආයෝජන සඳහා දැවැන්ත පොලීයක්ද හුක්කි විදිති...

- භාණ්ඩාගාර බිල්පත් 2023.02.10 සිට 2023.06.02 දක්වා සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතය දළ වශයෙන් 25.8% p.a විය.
- මෙම පොලී මුදල රජය විසින් ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලින් ගෙවනු ලබයි.
- එහෙත්, “උණුසුම්-මුදල්” විදේශ ආයෝජකයින්ට, මෙලෙස ලැබෙන පොලී ආදායම ඇමරිකානු ඩොලර් බවට නිදහසේ පරිවර්තනය කළ හැකි බැවින්, එම ආදායම විදේශ මුදලින් මෙරටින් ගෙන යෑමට ඔවුන්ට හැකියාව තිබේ.

එබැවින්, එම පොලී ගෙවීම, ඇමරිකානු ඩොලර් වලින් 25.8% ක පොලීයක් ගෙවීමකට හා සමාන වේ. මෙය, මුලු ලෝකයේම ඇ.ඩො. වලින් ගෙවනු ලබන ඉහළම පොලී අනුපාතයයි.

2022 අප්‍රේල් 12 වැනි දින ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් අමාත්‍යාංශය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නිවේදනය කළේ ශ්‍රී ලංකාව, තම බාහිර ද්විපාර්ශ්වික සහ පෞද්ගලික ණය පැහැර හරින බවයි. එවකට පැවති දත්ත අනුව, එම ණය සඳහා ගෙවිය යුතුව තිබූ පොලී අනුපාතයන් වසරකට 1% සිට 8% දක්වා පමණ වූහ.

- දැන්, ණය පැහැර හැරීමෙන් වසරකට පමණ කාලයකට පසුව, 91 % ක වාර්ෂික ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිලාභ සහ 25.8% ක පමණ පොලියක්, බලධාරීන් විසින් ලබා දෙනු ලබන අතර, හදිසියේම ඉදිරිපතිවී ඇති සහ නාඳුනන “උණුසුම්-මුදල්” ආයෝජනය කරන ගෝලීය ආයෝජන ව්‍යාපාර කීපයකට ඇ.ඩො. වලින්, විශ්මයජනක 116.9% ක වාසියක් ලබා දීමට ක්‍රියා කරන බව පෙනී යයි.

එබැවින්, මේ සම්බන්ධයෙන් වැදගත් ප්‍රශ්නයක් පැන නගී....

2023 මාර්තු 1 වන දින සිට, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පනවන ලද රුපියල් හි “නියම” කිරීම හෝ “peg” කිරීම ඉවත් කිරීමට රජය, මහ බැංකුව සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල එකඟතාවයකට එළඹ ඇති බව ශ්‍රී ලංකාවේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි ආයෝජනය කළ සහ ආයෝජනය කරන මෙම විදේශ ආයෝජකයින් කලින් දැන සිටියාද?

දැන් හොඳින් දන්නා පරිදි, ශ්‍රී ලංකා රුපියල හදිසියේම ඇ.ඩො. 1 කට සාපේක්ෂව, 2023.02.23 පැවති රුපියල් 364.58 සිට 2023.06.02 වන විට රුපියල් 293.88 දක්වා, මහ බැංකුව විසින් අධිප්‍රමාණය කරන ලදී. එනම්, සති 15 ක පමණ ඉතා කෙටි කාලයක් තුළදී, රුපියල් 70.70 ක හෝ 19.4% ක වේගවත් අධිප්‍රමාණයකට රුපියල භාජනය කරන ලදී. එමෙන්ම, මෙම කාලය තුළදී, ශ්‍රී ලංකාවේ සාර්ව ආර්ථික මූලධර්මවල කිසිදු වෙනසකට තුඩුදී නොමැති බවත් පහසුවෙන්ම පෙනී යයි.

ශ්‍රී ලංකාව බංකොලොත් රටක් බව හොඳින්ම දැන දැනමත්, ණය ශ්‍රේණිය බංකොලොත් මට්ටමක තිබියදීත්, රජය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට සුදානම් වන බවත් දැන දැනම, මෙම “උණුසුම් මුදල්” ආයෝජකයින් “හදිසියේම” ශ්‍රී ලංකා රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කරයන්හි විදේශ මුදල්වලින් සැලකිය යුතු මුදලක් ආයෝජනය කිරීමට ඉදිරිපත් වී ඇති බව පෙනී යනවා. එසේ නම්, මේ ආයෝජන හරහා තමන්ට මෙවැනි දැවැන්ත ලාභ ලබා ගැනීමට හැකියයි යම් පෙර නිමිත්තක් තිබුණද යන්න පිළිබඳව විශාල සැකයක් කෙනෙකුගේ සිත් තුළ මතු වනු සාධාරණ නොවේද?

එළෙස ආයෝජනය කළ “ගෝලීය ආයෝජන ව්‍යාපාර” ආචාර්යය නන්දලාල් වීරසිංහ මහ බැංකු අධිපතිතුමා සමඟ අතීත ගෝ වර්තමාන “සම්බන්ධතා” පවත්වනවාද?

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වෙබ් අඩවියේ සඳහන් වන පරිදි, ඡ්‍යෂ්ඨ නියෝජ්‍ය අධිපති ලෙස 2021 ජනවාරි දක්වා සේවය කළ මහ බැංකු අධිපති ආචාර්ය නන්දලාල් වීරසිංහ මහතා විශ්‍රාම ගිය පසු “ගෝලීය ආයෝජන සමාගම්” වල උපදේශකයෙකු ලෙස සේවය කර ඇති බව කියවේ.

ආචාර්ය පී. නන්දලාල් වීරසිංහ

අධිපති

ආචාර්ය පී. නන්දලාල් වීරසිංහ මහතා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 17 වන අධිපතිවරයා ලෙස සිය ධුරයේ රාජකාරි කටයුතු ඇරඹුවේ ය. ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා මුදල් සහ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ ඉහළ අත්දැකීමක් සහ මහ බැංකු වෘත්තිකයෙකි. ඒ මහතා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විකල්ප විධායක අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස කටයුතු කරමින් සිටිය දී 2011 සැප්තැම්බර් 27 වන දින නියෝජ්‍ය අධිපති පදවියට පත් වූ අතර, අනතුරු ව 2012 සැප්තැම්බර් 01 වන දින ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නියෝජ්‍ය අධිපති ලෙස සිය ධුරයේ කටයුතු ඇරඹී ය. ඕස්ට්‍රේලියානු නැෂනල් යුනිවර්සිටියෙන් ආර්ථික විද්‍යා ආචාර්ය උපාධිය හා පශ්චාත් උපාධිය හිමි කර ගත් ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ විද්‍යාචාර්ය උපාධිධාරියෙකි.

නියෝජ්‍ය අධිපතිවරයා ලෙස ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති කමිටුවේ හා විදේශ සංචිත කළමනාකරණ කමිටුවේ සභාසභිකවරයා දැරූ අතර, ආර්ථික පර්යේෂණ, සංඛ්‍යාන, ජාත්‍යන්තර මෙහෙයුම් කටයුතු, දේශීය කටයුතු, සාර්ව විචක්ෂණ අධ්‍යයන, විනිමය සාලන, ව්‍යවහාර මුදල් හා සන්නිවේදන යන දෙපාර්තමේන්තු හර නියෝජ්‍ය අධිපති ලෙස කටයුතු කර ඇත.

ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා 2010 ජනවාරි මස සිට 2012 අගෝස්තු මස දක්වා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාව, බංගලාදේශය හා භූතානය හර විකල්ප විධායක

අධ්‍යක්ෂ ලෙස කටයුතු කිරීමට මහ බැංකු සේවයෙන් මුදා හැරීමට ප්‍රථමයෙන්, 2009 අගෝස්තු මාසයේ සිට 2012 සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහකාර අධිපතිවරයකු ලෙසත් 2007 ජනවාරි සිට 2009 අගෝස්තු දක්වා ප්‍රධාන අර්ථශාස්ත්‍රඥ සහ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ලෙසත් කටයුතු කළේ ය.

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ ආර්ථික විද්‍යා ශාස්ත්‍රපති උපාධි පාඨමාලාව සඳහා බාහිර කථිකාචාර්යවරයකු ලෙස කටයුතු කළ ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා, මැලේසියාවේ සියසන් මධ්‍යස්ථානයේ බාහිර පර්යේෂණ අර්ථශාස්ත්‍රඥයකු ලෙසත්, ඕස්ට්‍රේලියානු නැෂනල් යුනිවර්සිටිවේ බාහිර පර්යේෂණ අධ්‍යාපනිකයෙකු ලෙසත් සේවය කළේ ය. තව ද, ඒ මහතා ඕස්ට්‍රේලියානු නැෂනල් යුනිවර්සිටියේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ ක්‍රොනිකර්සි පාසලේ ව්‍යවහාරික සාර්ව ආර්ථික විශ්ලේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ උපදේශක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙකි.

ආර්ථික ගැටලු සම්බන්ධ ව කැබිනට් අනු කමිටු කිහිපයක් නියෝජනය කර ඇති ඒ මහතා, බලශක්තිය මිලට ගැනීම සම්බන්ධ ගිවිසුම් සමාලෝචනය කිරීමට පත් කළ මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය පද්ධති අධීක්ෂණ කමිටුවේ මෙන් ම, පෞද්ගලික අංශය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වූ පෞද්ගලපොළ වැඩසටහනෙහි සාලන කමිටුවේ හා ඛනිජ තෙල් පිරිපහදු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ සම්බන්ධීකාරක කමිටුවේ සාමාජිකයකු වශයෙන් ද කටයුතු කර ඇත. තව ද, ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරියේ හා ආයෝජන මණ්ඩලයේ කළමනාකාරිත්ව මණ්ඩලයෙහි අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස ද කටයුතු කර ඇත. එමෙන් ම, ඒ මහතා විසින් විනය හා සිංහස්ථුරුව සමඟ මූල්‍ය සේවාවලට අදාළ ද්විපාර්ශ්වික වෙළෙඳ හා සේවා ගිවිසුම් පිළිබඳ සාකච්ඡා පැවැත්වීමේ වගකීම ද දරනු ලැබීය.

ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු මාණ්ඩලික පත්‍රිකා ඇතුළු ව, දේශීය සහ විදේශීය සභරාවන්හි පර්යේෂණ ලිපි ගණනාවක් පළ කර ඇත.

2021 ජනවාරි මාසයේ දී ඡ්‍යෂ්ඨ නියෝජ්‍ය අධිපති ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙන් විශ්‍රාම ලත් ආචාර්ය වීරසිංහ මහතා, බහුපාර්ශ්වික නියෝජිත ආයතන සභා **ගෝලීය ආයෝජන ව්‍යාපාර** ද අනු ආර්ථික හා මූල්‍ය කටයුතු සම්බන්ධ ව ස්වාධීන උපදේශකවරයකු ලෙස කටයුතු කළේ ය.

එසේ වී ඇත්නම්, නන්දලාල් වීරසිංහ අධිපතිතුමා සම්බන්ධයෙන් බරපතල “ලැබැදියා ගැටුමක්” (conflict of interest) මතුවනු ඇත.

- ආචාර්ය නන්දලාල් වීරසිංහ මහතා, මහ බැංකුවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය අධිපතිවරයා ලෙස විශ්‍රාම ගොස් මාස 14 ක කාලයකට පසු, 2022 අප්‍රේල් මාසයේදී මහ බැංකු අධිපතිවරයා ලෙස වැඩ භාර ගත්තේය.
- එබැවින්, නන්දලාල් වීරසිංහ අධිපතිවරයා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙන් බැහැරව සිටි කෙටි කාලය තුළ, ඔහු විසින් සේවා සපයන ලද “ගෝලීය ආයෝජන සමාගම්” කවරේද යන්න සොයා බැලීම ඉතා වැදගත්ය. ඒ සමගම, එම “ගෝලීය ආයෝජන සමාගම්”, ඒවායේ හවුල්කරුවන්, ඔවුන්ට සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්, ඒවායේ සේවකයින් ඇතුළු විවිධ අය සමග වීරසිංහ මහතාට සබඳතා ඇති දැයි සොයා බැලීමද ඉතා වැදගත් වනු ඇත. එම තැනැත්තන් අතරින් යම් අයෙක් ශ්‍රී ලංකා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වල ආයෝජනය කර ඇතැයිද සොයා බැලිය යුතුයි. මේ සඳහා ජාත්‍යන්තර “වෝහාරික විගණනයක්” (Forensic Audit) වහාම දියත් කළ යුතුයි.
- එපමණක් නොව, මහ බැංකු නිලධාරීන් සහ/හෝ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුලේ නිලධාරීන් විසින් ඉහත සඳහන් ආයෝජකයින් වෙත ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අධිප්‍රමාණය සහ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ කාලසටහන ආදිය සම්බන්ධයෙන් “ඇතුළත තොරතුරු” (inside information) ලබා දී ඇත්දැයිද යන්න පිළිබඳවත් විශේෂ විමර්ශනයක් සිදු කළහොත් යෝග්‍ය වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සංචිත 2022.03.31 සිට 2022.12.31 දක්වා එකතුවන නතර වී තිබුණද, රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ආයෝජනවලට “උණුසුම්-මුදල්” ගලා ඒම හේතුවෙන් එම සංචිත සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ බව පෙනී යයි.

- 1) 2022.12.31 වන විට, විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය 2022.03.31 මට්ටමේ සිට, ඇ.ඩො. මිලියන 42 කින් අඩුවූ අතර, හිඟ ණය ඇ.ඩො. මිලියන 2,834 දක්වාද වර්ධනය වුණි.
- 2) 2023.06.02 දිනවන විට, රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වල විදේශ ආයෝජන රුපියල් මිලියන 167,319 ක් වුණි. එය ඇ.ඩො. මිලියන 569 ක් වූ අතර, පළමු IMF වාරිකය ඇ.ඩො. 333 ක් විය; එම අගයන් එකතුව, ඇ. ඩො. මිලියන 902 ක් (ඇ.ඩො. බිලියන 0.9) ක් වුණි.
- 3) 2023.05.31 වන විට වාර්තා කොට තිබූ සංචිතයෙන් එම ඇ.ඩො. බිලියන 0.9 ගලා ඒම අඩු කළහොත්, ඉතිරි සංචිතය ඇ.ඩො. බිලියන 2.6 ක් පමණ වනු ඇත. එම අගයෙන්, ඇ.ඩො. බිලියන 2 ක්ම පමණ වීන, ඉන්දියානු සහ බංගලාදේශ මහ බැංකු වලින් ලබා ගන්නා ලද SWAP පහසුකම් වන අතර, 2022 අප්‍රේල් සිට 2023 අප්‍රේල් දක්වා නොගෙවන ලද ණය ඇ.ඩො. බිලියන 4.2 ක් පමණ දැන් ගොඩගැසී ඇතැයි විශ්ලේෂකයින් ගණනය කොට ඇත.

දිනය	දළ සංචිත වත්කම්: ඇ.ඩො.මි	මාසික වැඩිවීම/ (අඩුවීම) ඇ.ඩො.මි
31/03/22	1,938	
30/04/22	1,827	(111)
31/05/22	1,920	93
30/06/22	1,859	(61)
31/07/22	1,815	(44)
31/08/22	1,716	(99)
30/09/22	1,777	61
31/10/22	1,704	(73)
30/11/22	1,804	100
31/12/22	1,896	92
31/01/23	2,120	224
28/02/23	2,217	97
31/03/23	2,694	477
30/04/23	2,755	61
31/05/23	3,483	728

විදේශ ආයෝජකයින්, 2006 සිට 2014 දක්වා කාලය තුළ සහ වර්තමාන කාලය තුළ කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ආයෝජන අතර වෙනසක් තිබේද?

- 2006 සිට 2014 දක්වා කාලය තුළ, විදේශ ආයෝජකයින් ශ්‍රී ලංකා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වල ආයෝජනය කරන විට, ශ්‍රී ලංකා රුපියල ඉහළ ස්ථායීභාවයකින් පැවති අතර, වාර්ෂිකව 2.6% ක පමණ සාමාන්‍ය අවප්‍රමාණයන්ට පමණක් හාජනය වී තිබුණි. තවද, එම කාලයේදී පොලී අනුපාතයන්ද මූලික වශයෙන් තනි ඉලක්කම් වලින් හෝ උපරිම වශයෙන් 10% සිට 12% දක්වා පරාසයක පැවතුනි.
- ඊට හාත්පසින්ම වෙනස් ආකාරයකට, පසුගිය සති 15 තුළ කිසිදු සාධාරණ ආර්ථිකමය හේතු නොමැතිව ශ්‍රී ලංකා රුපියල කෘතීම ලෙස දැවැන්ත අධිප්‍රමාණයට හාජනය කිරීමට කටයුතු කොට ඇති අතර, ඉතා ඉහළ පොලී අනුපාතයක්ද ලබා දී ඇති නිසා, එම ආයෝජන ආශ්‍රිතව ඉහළ සහ දැඩි සමජේක්ෂනයක් (speculation) සඳහා විශාල ඉඩ කඩක් ඇතිකොට ඇති බව පෙනේ.

මෙම “උණුසුම්-මුදල්” හදිසියේම එම ආයෝජකයින් විසින් නැවත තම රටවලට රැගෙන ගියහොත් කුමක් සිදුවේද?

එවැනි සිදුවීමක් සිදුකරවීමට විශාල ඉඩක් ඇති අතර අතීතයේ බොහෝ රටවල එවැනි ක්‍රියාකාරකම් සිදුවීමෙන් එම රටවල් මහත් අපහසුතාවයන්ට පත්ව ඇත. එමෙන්ම, එම ආයෝජකයින් දැන් එසේ කළහොත් ඔවුන්ට 100% කට වඩා වැඩි ප්‍රතිලාභයක් සමඟ පිටවන්නටද හැකි වනු ඇත.

එසේ වුවහොත්, ශ්‍රී ලංකාවේ...

- 1) පොලී අනුපාත ක්ෂණික කම්පනයකට භාජනය විය හැකි අතර, ඒ හරහා දැවැන්ත මූල්‍ය අභියෝගයක් මග පෑදිය හැකිය.
- 2) රුපියලේ විනිමය අනුපාතිකය විශාල කම්පනයකට ලක් විය හැකි අතර, ශ්‍රී ලංකා රුපියල නැවත අවප්‍රමාණය වීම නිසා, රටේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ ණය මට්ටම් බරපතල ලෙස ඉහළ යා හැකිය.
- 3) දළ විදේශ විනිමය සංචිතය පහළ වැටීමක් සමග, එය බරපතල කම්පනයකට ලක් විය හැකි අතර, එය අස්ථාවරත්වයේ සහ අවිනිශ්චිතතාවයේ මහත් රැල්ලකට මග පාදනු ඇත.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ) වැඩසටහන යටතේ මෙම ආකාරයේ "උණුසුම්-මුදල්" ගලා ඒම් අපේක්ෂා කොට තිබෙනවාද?

ජා.මු.අ වැඩසටහන මගින් විදේශ විනිමය සංචිත ගොඩ නැගීමක් අපේක්ෂා කරන්නේ “ණය-නොවන” විදේශ විනිමය ගලා ඒම් ඔස්සේය: මිල අධික, තාවකාලික, වාණිජශීලී "උණුසුම් මුදල්" ගලා ඒමෙන් ශ්‍රී ලංකාව සිය සංචිත වර්ධනය කර ගැනීමට ජා.මු.අ බලාපොරොත්තු වන්නේ යයි සිතීම අපහසුය.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල, "උණුසුම්-මුදල්" ගලා ඒම් අනුමත කර තිබේද නැද්ද යන්න අපැහැදිලි වුවත්, පහත සටහන් කරුණු ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය:

- 1) විදේශ විනිමය හිඟ පරිසරයක, අයවැයට ඔරොත්තු දිය නොහැකි ඉතා ඉහළ පිරිවැයක් යටතේ මේ ආකාරයේ තාවකාලික විදේශ විනිමය ගලා ඒම් වලට ඉඩ සැලසීම, කිසිසේත් නුවණට හුරු නැත.
- 2) ශ්‍රී ලංකාව දැනට අත්විඳිමින් සිටින ආකාරයේ ආතති සහගත තත්ත්වයන් යටතේ, "උණුසුම් මුදල්" ගලා ඒම්, බරපතල අස්ථාවරත්වයක් පහසුවෙන්ම ඇති කළ හැකි අතර, එමගින් නීත්‍යානුකූල සහ ස්ථාවර ගලා ඒම් ද අධෛර්යමත් වන්නට හැකිය.
- 3) රජය හෝ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් භූමි-යථාර්ථයට (ground-reality) පටහැනි ව්‍යාජ ස්ථාවරත්වයක් (false stability) විහදා දැක්වීමට උත්සාහ කිරීමක් සිදු කරමින්, "උණුසුම්-මුදල්" ආයෝජකයින් කිහිප දෙනෙකුට දැවැන්ත වාසි ලබා ගැනීමේ අවස්ථාවන් බිහි කරමින්, යම් “දේශපාලනික ව්‍යායාමයක” (political exercise) යෙදෙන්නේ යැයිද යන්න පිළිබඳව සාධාරණ සැකයක්ද මතු විය හැකිය.